

Djurskyddet Sveriges effektrapport 2024

2024-09-27

Djurskyddet Sverige · Hammarby Fabriksväg 25, 120 30 Stockholm · 08-673 35 11 · info@djurskyddet.se · djurskyddet.se
Org.nr. 802000-6832 · Plusgiro 90 01 06-6 · Bankgiro 900-1066

Effektrapport 2024

Djurskyddet Sverige gör årligen en effektrapport som beskriver hur vi arbetar för att nå våra mål. Rapporten utgår från Giva Sveriges riktlinjer och principer för effektrapportering och omfattar perioden 1 januari 2023 – 31 december 2023.

Rapporten innehåller ett urval av våra aktiviteter inom de verksamhetsområden som är relevanta för effektmätningen och Giva Sveriges riktlinjer. För en mer heltäckande bild av Djurskyddet Sveriges verksamhet och ekonomi under föregående år, se vår verksamhetsberättelse för 2022/2023 och årsredovisning för 2023 som finns att läsa på hemsidan: <https://www.djurskyddet.se/vad-vi-gor/verksamhetsberattelser/>

Vad vill Djurskyddet Sverige uppnå?

Vårt mål är att alla djur erkänns som kännande varelser och att alla djur har ett egenvärde samt att alla människor har ett empatiskt synsätt och behandlar djuren utifrån detta.

Vi arbetar för att människan fortsatt ska kunna hålla djur, där djuren får leva ett gott liv med möjlighet att kunna utföra de naturliga beteenden som bidrar till en bättre djurvälstånd och skyddas från lidande. Vi vill också ha ett samhälle där vilda djur respekteras och ses som en viktig del av ekosystemet.

När djuren avlivas ska det ske snabbt och smärtfritt. Vi tar avstånd från långa och plågsamma transporter. Detta gäller alla djur oavsett om de lever vilt eller hålls av människan. Om djurens välfärd inte kan garanteras anser vi inte att människan har rätt att hålla djuren. Mot bakgrund av detta ser vi en framtid där människan konsumerar färre och betalar mer för animaliska produkter för att möjliggöra en förbättrad djurvälstånd.

Varför behövs vi?

I vårt samhälle far djur illa på olika sätt. Sällskapsdjur plågas och överges. Djur inom livsmedelsproduktionen tillåts inte utföra sina naturliga beteenden. Vilda djur jagas med, enligt oss, oacceptabla jaktmetoder. Detta är bara några exempel. Djurskyddet Sveriges arbete handlar om att förbättra för djuren både på kort sikt och på lång sikt. Den svenska djurskyddslagstiftningen har många brister och det finns en stor okunskap om djur i samhället som tyvärr leder till att många djur far illa. Så länge det finns djur som lider har vi ett uppdrag att utföra.

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar vår organisation?

Djurskyddet Sverige är en medlemsstyrd organisation bestående av 41 lokalföreningar utspridda över hela landet. Förbundets högsta beslutande organ är förbundsstämman som hålls vartannat år. På stämman tar ombud från lokalföreningarna beslut om förbundets verksamhet och fokusområden och väljer en förbundsstyrelse som leder förbundets arbete mellan stämmorna.

För att nå framgång i djurskyddsfrågor på nationell nivå samarbetar vi med andra djurskydds-, konsument- och miljöorganisationer i civilsamhället. Oftast handlar det arbetet om att lyfta

särskilda frågor där det finns en fördel att gå samman i till exempel gemensamma kampanjer eller debattartiklar.

Genom vårt medlemskap i Eurogroup for animals och World Federation for Animals arbetar vi för att förbättra djurvälståndet i Europa och globalt.

Våra målgrupper

För att nå våra mål arbetar vi huvudsak mot fyra målgrupper:

Beslutsfattare och näring

Politiker, myndigheter, branschorganisationer och företag inom animalieproduktion. De har ett gemensamt behov av expertkunskap inom djurskyddsfrågor.

Djurägare/blivande djurägare

De älskar och respekterar djur och har behov av information och kunskap om hur man tar hand om sitt husdjur på bästa sätt. Detta blev särskilt påtagligt under pandemin då väldigt många skaffade sällskapsdjur.

Djurintresserade, djurvänner och medvetna konsumenter

Är intresserade av djur och djurskydd och har behov av information och kunskap om hur att göra medvetna och djurvänliga val i sin vardag.

Utbildningsväsendet

Pedagoger som arbetar med barn i skolan och förskolan. Målgruppen är relevant för vårt värdegrundsmaterial REDE (Respekt, Empati, Djur, Etik) som innehåller empatiutvecklande övningar för barn.

Vilka strategier har vi för att nå våra mål?

Djurskyddet Sveriges strategi för att nå våra mål är att verka genom våra fyra verksamhetsområden:

- Påverkansarbete
- Information och kommunikation
- Stöd till föreningar och djurhem
- Påverkansarbete
- Barn- och ungdomsarbete

Vi arbetar utifrån en femårsstrategi som beskriver vilka frågor som organisationen ska prioritera varje år och utformar utifrån dessa delmål. Den här rapporten fokuserar på att lyfta fram några av de framgångar som vi uppnått inom våra verksamhetsområden under 2023.

Vilken kapacitet och vilket kunnande har vi för att uppnå vårt mål?

Vårt arbete kräver både ekonomiska och mänskliga resurser för att nå våra målsättningar. Nedan beskriver vi de resurser vi använder:

Ekonomiska resurser

För att kunna bedriva vår verksamhet krävs ekonomiska resurser. Våra verksamhetskostnader består av ändamålskostnader och insamlings- och administrationskostnader.

Våra totala verksamhetskostnader under 2023 var 22 306 189 kr varav 18 260 870 kr faller inom ramen för den här rapportens avgränsning, dvs ändamålskostnaderna som våra fyra huvudsakliga verksamhetsområden utgör.

Kostnaderna finansieras i huvudsak av frivilliga gåvor, arv och medlemsavgifter. Vi får inga statliga organisationsbidrag.

Medarbetare

I slutet av 2023 var 20 personer anställda på Djurskyddet Sveriges kansli. Varje tjänst är tillsatt utifrån kompetens inom tjänstens område och är viktiga för att driva Djurskyddets arbete framåt. Medarbetarna arbetar bland annat med politisk påverkan, kommunikation, insamling, ekonomi, medlemservice, stöd till våra lokalföreningar, vårt värdegrundsmaterial REDE och vårt ungdomsförbund.

Förtroendevalda

Djurskyddets förbundsstyrelse har en bred djurskyddskompetens. I styrelsen finns veterinär, zoolog, agronom, företagare med djurskyddskompetens samt personer med erfarenhet från praktiskt djurskyddsarbete och föreningsliv. Våra styrelseledamöter fattar beslut i policyfrågor och om prioriteringar för att nå våra mål.

Medlemmar och lokalföreningar

Vi har ungefär 11 500 medlemmar, alla med ett stort engagemang för djuren. Många medlemmar är viktigt för oss och ger en ökad tyngd och större genomslagskraft i vårt politiska påverkansarbete.

Ungefär hälften av våra medlemmar är medlem via någon av våra lokalföreningar. Föreningarna är självständiga med egen verksamhet och egen styrelse. De ideella krafterna i föreningarna och våra medlemmar är kärnan i Djurskyddets verksamhet, men omfattas av förbundets stadgar och policies.

Många föreningar arbetar med omhändertagande och omplacering av hemlösa djur. Andra föreningar arbetar med kunskapsspridande och/eller stödmatning av vilda djur. Gemensamt för alla våra föreningar är att de arbetar för att skydda djur från lidande. Alla arbetar med olika djurskyddsfrågor i enlighet med Djurskyddet Sveriges policy och deltar i riksförbundets olika informations- och opinionskampanjer.

Hur vet vi om Djurskyddet Sverige gör framsteg?

Inom vårt påverkansarbete arbetar vi löpande med uppföljningar av vår prestation för att bedöma om vi ligger i fas med de delmål vi har satt inom de prioriterade sakfrågorna som vi arbetar med under året.

Inom området kommunikation mäter vi vår prestation i form av hur väl vi nått ut med vårt budskap i olika kanaler. Inom vårt insamlingsarbete sätter vi upp mål för varje aktivitet och mäter utfallet gentemot de uppsatta målen.

I vårt arbete att stötta lokalföreningarna så att de ska kunna uppföra sitt uppdrag att verka för djurskydd och djurs välfärd följer vi upp och utvärderar föreningarnas behov av ekonomiska bidrag som betalas ut av riksförbundet. Utbildning i föreningsarbete och djurskydd är också en del i det stöd vi ger föreningarna för att de ska kunna utföra sitt uppdrag. Genom att mäta antalet deltagare och att utvärdera aktiviteterna kan vi se om de ger önskad effekt.

Varje år rapporterar våra lokalföreningar med omplaceringsverksamhet hur många djur våra djur- och jourhem omhändertar. Vi kan således dra olika slutsatser utifrån dessa siffror.

Inom vårt barn- och ungdomsarbete mäter vi hur många användare i förskolor, skolor och andra verksamheter som uppskattningsvis arbetar med vårt värdegrundsmaterial REDE.

Vad har vi åstadkommit så här långt?

Här nedan lyfter vi fram några av de frågor vi arbetat med under 2023 och redogör för deras prestationer och effekter, samt utvärderar resultatet.

Höjt kattens status

Djurskyddet Sverige har under decennier arbetat för att höja kattens status och minska antalet hemlösa katter, genom att bland annat kräva att obligatorisk id-märkning och registrering av katter införs i lagen. Genom namninsamlingar, politikeruppvaktningar, debattartiklar och senast kampanjen Stoppa Kattastrofen har vi aktivt arbetat med frågan.

Den 1 januari 2023 trädde lagen i om obligatorisk id-märkning i kraft. Det är en stor framgång för oss som organisation men framför allt för katterna. Om djurskyddet för katter stärks i föreskrifter och lagstiftning kommer det på sikt leda till att katternas status höjs och antalet hemlösa katter minskar.

Det är dock för tidigt att utvärdera effekten av lagen eftersom det fortfarande finns väldigt många oregistrerade katter. I augusti 2024 hade 501 106 katter registrerats i Jordbruksverkets register. Det beräknas finnas 1,4 miljoner katter i Sverige. Cirka 900 000 katter är alltså ännu inte registrerade trots att det är lagkrav. Vi som djurskyddsorganisation fortsätter informera och sprida kunskap om lagen, men det krävs också att myndigheterna och media fortsätter att sprida information. Lagen måste också börja användas, så att kattägare förstår att det kan få konsekvenser att strunta i att registrera sin katt.

En lärdom är att det tar lång tid att arbeta med att förändra föreskrifter och lagar men att allt arbete lönar sig. Vi är övertygade om att detta beslut inte tillkommit om det inte vore för vårt ihärdiga påverkansarbete i frågan.

Ökat konsumenters kunskap om hur de kan göra djurvänliga val när de handlar produkter som kommer från djur

Djurskyddet Sveriges konsumentguide Handla Djurschyssts syfte (djurschysst.se) är att hjälpa konsumenter att fatta djurskyddsmedvetna beslut och undersöker hur märkningarnas regelverk lever upp till ett antal viktiga djurskyddskriterier. Under 2023 utökade vi guiden med bedömningar och information om lax och ull och skinn från får.

Det finns inte längre några tvivel om att fiskar, liksom däggdjur och fåglar, känner smärta och har ett känsloliv. Trots detta ignoreras ofta deras välfärd. Av de uppfödda fiskar som vi äter i Sverige är atlantlaxen den allra mest populära. I stort sett all lax som finns att köpa i svenska butiker kommer från Norge. Att som konsument i dag köpa lax som levt under gott djurskydd är i princip omöjligt, vilket blev tydligt när delen om lax publicerades på konsumentguiden.

Vi vill att konsumentguiden också ska innehålla andra typer av produkter som kommer från djur, det vill säga inte enbart ätbara, för att belysa vikten av djurvälstånd även inom detta område. Ull är ett naturmaterial som används i både kläder och inredning i Sverige. Ullproduktionen är stor i Australien, Nya Zeeland och Kina och därifrån importeras mycket ull och produkter med ull i till Sverige. I och med arbetet med konsumentguiden ville vi ta reda på hur fåren vars ull vi använder i Sverige har det och belysa svårigheten för konsumenter att faktiskt göra djurvänliga val av ullprodukter.

Arbetet med konsumentguiden är framför allt en insats för att öka djurvälståndet på lång sikt. Om fler konsumenter köper färre produkter som kommer från djur och om köpen sker utifrån ett medvetet övervägande utifrån hur djuren behandlats så kan en kraftfull insats för djurens bästa ske. Vår konsumentguide kan därmed bidra till att näringen och dagligvaruhandeln inser att djurskydd är ett mervärde för konsumenterna vilket innebär att djurens välmående prioriteras högre i produktionskedjan.

Effekten av konsumentguiden är svår att mäta. Vi kan se ett engagemang i frågorna i form av deltagande från både konsumenter och näring på de webinarier vi har haft i samband med att vi lanserat nya kategorier, samt aktivitet på sociala medier. Vi mäter hur många som tittar på våra webinarier samt hur många besökare konsumentguiden har.

Medverkat till att stoppa pälsdjursindustrin i Europa och minkfarmerna i Sverige

Under 2022 startade den europeiska kampanjen Fur Free Europe med målet att förverkliga ett pälsfritt Europa. Kampanjens syfte var att skapa ett medborgarinitiativ för att stoppa pälsindustrin genom att samla in en miljon namnunderskrifter runt om i Europa. Djurskyddet Sverige var en av de organisationer som genom vårt medlemskap i Eurogroup for animals deltog i kampanjen.

Att föda upp djur endast för deras päls är otroligt omodernt och att hålla minkar i burar på det sätt Sverige gör är inte i linje med den svenska djurskyddslagen. Minkar är anpassade för att leva både på land och i vatten. De har stora rörelsebehov och gillar att simma och jaga.

I början av 2023 stod det klart att den europeiska kampanjen hade nått målet, 1 miljon underskrifter. Det visar att EU:s medborgare verkligen vill se ett stopp för pälsdjursuppfödning och i och med det är Europeiska kommissionen skyldiga att lyssna på oss i frågan om att stänga ner pälsdjursindustrin i Europa för gott, vilket även skulle innebära slutet för minkfarmerna i Sverige.

I december 2023 offentliggjorde EU-kommissionen hur den tänker gå vidare med det krav på förbud mot pälsdjursuppfödning inom EU som medborgare krävt. Fler utredningar väntar innan EU-kommissionen senast 2026 meddelar om den anser det vara lämpligt med ett förbud. Således kan vi inte utvärdera i dagsläget om medborgarinitiativet gett effekt.

Många länder i Europa har redan gått före och infört förbud mot pälsdjursfarmning. Sverige är ett av de länder där minkfarmer funnits sedan början av 1930-talet, men under 2023 kom beskedet från regeringen att de avsatt ett avvecklingsstöd till de minkfarmer som lägger ner, och i förlängningen att de vill förbjuda pälsdjursfarmning helt i Sverige. Samtliga minkuppfödare i

Sverige har accepterat avvecklingsstödet och kommer således att stänga ner under 2024. En seger för minkarna!

Vi anser att vår delaktighet i den europeiska kampanjen och vårt arbete med att lyfta frågan i Sverige under lång tid har gett effekt och bidragit till beslutet som den svenska regeringen har fattat.

Försvaret kornas rätt till bete

Med anledning av att mjölkornas lagstadgade rätt till bete är hotad av tunga aktörer startade vi tillsammans med en rad andra djur-, konsument- och miljöorganisationer kampanjen ”Jag vill beta” under hösten 2023. Syftet med kampanjen är att skapa opinion för frågan men också att utöka betesrätten till att gälla även kalvar och andra nötdjur.

För kor är betet en viktig del av det naturliga beteende som de är starkt motiverade till. Djur ska ha möjlighet att utföra sina naturliga beteenden, enligt de grundläggande paragraferna i djurskyddslagen. Bete har genom omfattande forskning visat öka både kors fysiska hälsa och deras välmående. Lantbrukarnas Riksförbund, LRF, driver sedan flera år att beteskravet ska tas bort ur lagen och att kor som hålls i lösdriftssystem inte ska behöva släppas ut på bete. Kristdemokraterna skriver i sitt landsbygdsprogram att man vill ”ge möjlighet till undantag från beteskravet.” Samtidigt som dessa aktörer verkar för att beteskravet ska avvecklas visar undersökningar att konsumenterna värdesätter att djuren får vara ute på bete.

Kampanjen ”Jag vill beta” uppmanar människor att skriva under en namninsamling för den i dag lagstadgade, men hotade, betesrätten. Vi vill visa att vi är många som står på kornas sida. Utöver kampanjen har vi under 2023 också lyft frågan i möten med politiker och i andra sammanhang.

Om betesrätten för mjölkkor tas bort skulle effekten av det innebära en stor försämring av djurvälståndet för korna. Det skulle gå helt emot den svenska djurskyddslagen som kräver att djurs välfärd ska främjas samt att de kan utföra sina naturliga beteenden. Det allra starkaste mervärdet för svensk mjölk skulle också försvinna och risken finns att svenska konsumenter inte längre väljer svenska mjölkprodukter i framtiden. Ett beslut om att ta bort beteskravet skulle således istället kunna få motsatt effekt än den LRF och Kristdemokraterna strävar efter.

Eftersom kampanjen inleddes i slutet av den här rapportens omfattning kan vi än så länge inte utvärdera kampanjens effekt i någon större utsträckning i denna rapport. Kampanjen kommer att pågå under hela 2024.

Hjälpt hemlösa djur att hitta nya hem.

Majoriteten av våra anslutna lokalföreningar arbetar med att omhänderta och omlacera hemlösa djur. Under 2023 omhändertog våra lokalföreningar 2162 katter, 35 hundar, 32 kaniner och 27 andra djur (som marsvin, fåglar).

Inom detta verksamhetsområde är det framför allt den kortsiktiga effekten vi fokuserar på. Det handlar om att göra direkt skillnad för djur i utsatta situationer. På längre sikt bidrar också föreningarna med att utbilda djurägare genom att informera de som adopterar djur från deras djur- och jourhem om deras skyldigheter gentemot djurskyddslagen.

För andra året i rad kan vi se en minskning av antalet katter som omhändertagits vilket vi ser som positivt. Däremot ökar antalet kaniner och andra smådjur som behöver hjälp att hitta nya hem. Ökningen av antalet kaniner och andra smådjur som våra lokalföreningar omhändertagit beror

delvis på att kompetensen och möjligheten att ta hand om kaniner hos några av föreningarna har ökat, vilket gör att de som tidigare inte tagit hand om kaniner nu har möjlighet att göra det. Vid två tillfällen under 2023 har föreningarna utbildats i kaninkunskap av en veterinär och en etolog. Delvis beror ökningen också på, enligt rapporter från våra föreningar, att antalet kaniner som överges ökar runtom i landet och på så vis hamnar fler kaniner hos våra föreningar.

Vårt mål är inte att hjälpa fler djur att hitta nya hem från år till år, utan önskvärt är att antalet djur som behöver nya hem minskar.

En utmaning för våra föreningar är att få resurserna att räcka till, både de ekonomiska och personella. Alla djur som våra föreningar omhändertar undersöks av veterinärer och senaste året har veterinärkostnaderna ökat rejält vilket är en särskild utmaning för föreningarna. En annan utmaning är att rekrytera volontärer som kan arbeta regelbundet på våra djurhem.

Utvecklat barns empati för djur och människor.

Genom vårt värdegrundsmaterial REDE (Respekt, Empati, Djur, Etik) har vi spridit information till och utbildat pedagoger inom skolan och förskolan. Vi har också hållit föreläsningar för studenter på Etologi- och djurskyddsprogrammet på Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).

De flesta barn har ett naturligt intresse för djur. Men många har inte möjligheten att växa upp med närmare kontakt eller relation med djur. I saknad av relation eller kunskap om något, finns risken att respekt, empati och förståelse för detta uteblir. För att vi ska bry oss om hur grisen som fläskfilén kommer från har haft det innan den ligger på tallriken eller hur vi tar hand om våra husdjur eller förhåller oss till vilda djur så behöver vi relation, kunskap och empati. Genom REDE's olika djurinriktade övningar får barn chans att utveckla sin empatiska förmåga, sitt tänkande kring livsfrågor samt sin förmåga att uttrycka sig och ta ställning. På längre sikt genererar det ett bättre djurskydd och samtidigt ett bättre samhällsklimat.

Under 2023 blickade vi inåt för att se hur vi ska jobba i framtiden med REDE. Vi genomförde en användarundersökning för att ta reda på hur REDE:s användare föredrar att arbeta med materialet. Den gav intressanta insikter som vi nu kan använda framöver när vi utvecklar materialet, till exempel med nya övningar och ny hemsida. Dessutom tittade vi på vad forskning säger om barns empatiutveckling och kom fram till att det är mest fördelaktigt att lägga vårt fokus på barn i förskolan, så framöver kommer vi att fokusera på den målgruppen för att nå bästa effekt.

Under 2023 registrerade sig 634 pedagoger för att få ta del av REDE-materialet. Som de flesta övriga år deltog REDE-teamet på mässor och höll både kortare och längre webinarier.

Det är svårt att mäta exakt hur många som använder övningarna då en registrering kan innebära att de nedladdade övningarna kan användas av fler pedagoger i fler klasser och barngrupper under flera år. Övningsböckerna likaså. De används under flera år i skolor och förskolor.

REDE:s fördjupande föreläsning har sedan 2015 blivit en del i Etologi- och djurskyddsprogrammet på SLU. Studenterna får insikt i hur ett empatiskt förhållningssätt till djur kan undervisas vilket de sedan tar med sig ut i arbetslivet och på så sätt bidrar till empatiutveckling i samhället.

Hjälpt utsatta djur i och på flykt från Ukraina

I februari 2022 startade vi en insamling till förmån för djuren i och på flykt från Ukraina. Insamlingen pågår fortfarande och under 2023 samlade vi in 289 024 kr. Alla insamlade medel skickas vidare till systerorganisationer som finns på plats för att hjälpa djur i de drabbade områdena.

Rysslands invasion i Ukraina drabbar inte bara människor utan också djur. Hundratusentals människor har flytt landet och många tillsammans med sina husdjur. Dessa djur behöver veterinärundersökas och vaccineras. Vissa djur kan behöva en plats på en karantänstation och djuren som är kvar i Ukraina drabbas också väldigt hårt av kriget.

Eftersom behovet av stöd till dessa djur är stort och viljan att hjälpa till är stark i Sverige startade vi en insamling där vi framför allt samlar in gåvor via Swish. Insamlingen har fått ett enormt stöd och hade till och med 31 december 2023 samlat in totalt 1 478 896 kronor.

Vår europeiska paraplyorganisation Eurogroup for Animals har en särskild Ukrainakoordinator som hjälper oss att hitta organisationer som vi för gåvorna vidare till. Vi har också direktkontakt med de organisationer vi skickar gåvorna till för att säkerställa att pengarna används till det dem syftar till.

Några exempel på vad våra insamlade medel till djuren i Ukraina bidragit till:

- Evakuering av djur från Ukraina samt transporter av foder och förnödenheter till Ukraina.
- Mat, mediciner, vaccinering, veterinärvård och transportburar till djuren.
- Hästar, åsnor och djur från ukrainska djurparker har räddats.
- Kastreringsprojekt för övergivna katter och hundar eftersom det finns en oro för en stor ökning av hemlösa katter.

Eftersom detta är en aktivitet som går utanför vår ordinarie verksamhet, som fokuserar på att hjälpa djur i Sverige, fanns det inte några förväntningar eller mål gällande hur mycket pengar vi skulle samla in. Vi kan dock konstatera att vi samlat in mycket mer pengar till detta ändamål än vad vi trodde när vi startade insamlingen. Insamlingen har inneburit en del ny administration för oss internt vilket har gett oss erfarenhet och lärdomar inför framtida eventuella liknande aktiviteter.